СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 8, 1986 No. 127. VOL. XCIII.

У МЮНХЕНІ ПОМЕР СЛ. П. Я. СТЕЦЬКО, ГОЛОВА ПРОВОДУ ОУНр

Сл. п. Я. Стецько

Мюнхен, Західня Німеччина. — В суботу, 5-го липня 1986 року, о год. 6-ій місцевого часу у мюнхенському шпиталі помер після довшої тяжкої хвороби на 75-му році життя сл. п. Ярослав Стецько, голова проводу Українських Націоналістів революціонерів, голова Українського Державного Правління, президент Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН), член почесної Президії Европейської Ради Свободи, член Екзекутиви Світової Антикомуністичної Ліги, член Української Військової Організації (УВО), ідеологічний референт Крайової Екзекутиви ОУН, уповноважений полк. Євгеном Коновальцем до підготови римського Великого Збору ОУН, заступник голови проводу ОУН революціонерів з 1940 року, член Бюра проводу ОУН з 1945 року, голова проводу закордонних частин ОУН, редактор підпільних видань, довголітній в'язень польських й німецьких тюрем і концтаборів, ідеолог українського націоналізму в дусі християнського світогляду, стратег української визвольної революції, подвижник ідеї українського Патріярхату, публіцист, який понад півстоліття формував політичну думку.

Сл. п. Я. Стецько народився в 1912 році у Тернополі у священичій родині. Вчився в Краківському і Львівському університетах і вже змолоду був активний, спочатку в УВО, а потім в ОУН. Після ліквідації гітлерівським гестапом Українського Державного Правління у Львові і виарештування членів уряду, який він очолював, Я. Стецько перебував в концентраційному таборі в Берліні і Саксенгавзен до пізньої осені 1944 року. У грудні 1944 року висмикнувся у Берліні з-під нагляду поліції і державної служби безпеки і переховувався в Баварії, в околиці Мюнхену.

Покійний дуже активізу-

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА ВЕЛИЧНО ВІДЗНАЧИЛИ СТОЛІТТЯ СТАТУЇ СВОБОДИ І ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Ню Йорк. — На береги Нюйоркської затоки і ріки Гадсон прибуло біля двох мільйонів нюйоркців і туристів з інших стейтів Америки та із-за кордону, щоб бути присутніми на урочистому відзначенні століття Статуї Свободи і Дня Незалежности.

У п'ятницю, 4-го липня, військовий гелікоптер о год. 8:30 ранку доставив президента Роналда Регена і Першу Лейді на поклад військового корабля „Айова". Тут їх вітали секретар Департаменту військово-морської фльоти Джан Леман, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнбергер та державний секретар Джордж Шулц. Оркестра виконала американський гимн. Потім „Айова", яка стояла на ріці Гадсон в районі 48-ої вулиці, проплила до Нюйоркської затоки, приймаючи військово-морську параду більш як 30 кораблів з багатьох країн світу. „Айову" з Президентом на покладі привітав салют з 21 гармати. Над кораблем пронеслися американські, англійські та французькі винищувачі.

О 10-ій годині ранку почалася парада вітрильників, які прибули з багатьох країн світу. Парада завершилася біля полудня. На вулицях і площах Мангеттена святкування продовжувалися до пізньої ночі. Особливо багатолюдно було в південній частині Мангеттена, в парку Баттері, звідки добре видно Статую Свободи. А увечорі відбувся чудовий фоєрверк.

Статуя Свободи під час паради кораблів.

В суботу, 5-го липня, о 10-ій годині ранку Ненсі Реген офіційно відкрила Статую Свободи і острів Ліберті для відвідувачів. На церемонії відкриття виступили один з популярних телевізійних репортерів країни Волтер Кронкайт, президент автомобільного концерну Крайслер, Лі Аякокка, який очолював кампанію для реставрації Статуї Свободи і острова Елліс, та секретар департаменту внутрішніх справ Доналд Годел.

Рівно в полудень на острові Ліберті появилися перші відвідувачі. Перші з часу, як 23 -го червня 1985 року почалася реставрація Статуї Свободи. Першими відвідувачами тепер були школярі з американських і французьких шкіл навколишніх стейтів.

В полудень був відкритий доступ на 33 військові кораблі і 22 вітрильники, які напередодні, в День Незалежности, брали участь в парадах на ріці Гадсон і в Нюйоркській затоці. На них побувало не менше 200, 000 осіб. А всього фестиваль, присвячений століттю Статуї Свободи, зібрав біля півтора мільйона гостей зі всіх стейтів країни і багатьох держав.

„Такі дні народження бувають раз у житті. Я на сьомому небі від щастя, що мав можливість взяти участь в цьому дні народження", — сказав Гаррі Шмідт, мічман літаконосця „Джан Ф. Кеннеді". І дійсно Г. Шмідтові та всім членам залоги літаконосця пощастило: вони взяли участь у святочній вечорниці разом з президентом Р. Регеном та секретарем Департаменту військово-морської фльоти Дж. Леманом.

Чотириденний фестиваль завершився в неділю, 6-го липня, на стадіоні „Джаєнтс" в Медовлендсі, Н. Дж., де у концерті взяли участь популярні артисти естради і кіна.

ЖЕРТВИ КАТАСТРОФИ В ЧОРНОБИЛІ ХОВАЮТЬ У МОСКВІ

Вашінгтон. — Щоденник „Вашінгтон Пост" з 2-го липня 1986 року, помістив кореспонденцію з Москви, у якій кореспондент Гері Лі описує про свої відвідини на одному із московських кладовищ, де побіч соток давніх могил появилися два ряди нових, які відразу впадають в око своїми українськими прізвищами на нагробних каменях. Як дальше інформує журналіст, там поховано 23 жертви нуклеарного вибуху із тих 26 про смерть яких повідомлено офіційно.

Ніхто не може вияснити і ніхто не знає чому ці жертви вибуху у Чорнобилі поховано так далеко від їхньої рідної України і чому на гробах немає ніякого відмінення, що вони це жертви чорнобильської нуклеарної катастрофи. Тільки виключно по характеристичних українських іменах можна пізнати, що це не мешканці Москви і не росіяни, які поховані скрізь на тому кладовищі. На шістьох нагробних плитах є золоті зірки, які вказують на це, що загиблі були членами протипожежної служби. Поміж 23 прізвищами у цих двох так повних вимови рядах, видніє одне жіноче Катерини Іваненко, єдиної жінки, що загинула в наслідок вибуху. На її гробі кореспондент завважив найбільше квітів, зокрема троянд і гвоздиків. Хоча журналіст хотів записати усі прізвища українських жертв нуклеарного вибуху, поліцист відібрав від нього список імен, тому він подає лише деякі з них, що либонь запам'ятав і то не відомо чи у правильному звучанні це: Ігнатенко, Кібенок, Ващик, Правик Чичура, Тетинок (а може Титенко?)

Хоч ніхто не висловлюється на тему того нового ряду гробів, відвідувачі кладовища добре знають хто це, та задержуються з повагою біля тих гробів — пише американський журналіст. Коли в неділю, 27-го червня ц.р., звільнили з лікарні в Москві чотирьох жертв нуклеарного вибуху, які видужують, їхнім першим бажанням було піти на цвинтар, де вони мовчки стояли біля могил своїх товаришів. Але коли молода жінка хотіла зложити на одну могилу гвоздики в присутності двох американських журналістів, поліція їй не дозволила, а від журналістів відібрала усі записки та наказала їм залишити місце поховання, не пояснюючи чому.

В останніх днях у цих двох рядах могил появилися дві нові, на яких лише на кусках картону написані прізвища. В першому ряді стоїть ще вільне місце на сім дальших гробів.

Свій сумний опис із московського кладовища американський кореспондент закінчує завваженням, що коли зі сторінок советської преси вже зникають вістки про Чорнобиль, ці нові ряди могил із українськими прізвищами із датами народження п'ятдесятих і шістдесятих років і смерти 1986 року, залишаються незатертою пригадкою про найбільшу світову катастрофу на чорнобильській нуклеарній енергетичній станції.

Створено відділ Комітету 1000-ліття Хрищення України — Гарвардський Проєкт

Ню Бранзвік, Н. Дж. (Д. Ґ.). — Тут створено відділ Комітету 1000-ліття хрищення Руси-України, Гарвардський Проєкт, для громад Ню Бранзвік і Менвіл, та Громадський комітет для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні на громаду Ню Бранзвік.

В неділю, 8-го червня ц.р., в залі української католицької церкви, тут, з доручення Центрального комітету Гарвардського Проєкту, відбулось громадське віче. Від ініціятивного комітету віче відкрив інж. Дам'ян Ґеча, вітаючи представників місцевих організацій і громадян та представників Гарвардського комітету, голову Центрального комітету д-ра Степана Вороха, пана Богдана Робака і проф. Михайла Цяпку — голову реґіонального комітету на північний стейт Ню Джерзі, і подаючи листу осіб до президії громадського віча, яку одноголосно було прийнято: отець-парох Павло Лабінський — почесний голова президії; інж. Дмитро Демедюк — голова; Василь Оріховський — секретар; мґр Євгенія Цісик — член; інж. Анатолій Вовк — член. На громадському вічу було присутніх 42 особи.

Дякуючи за вибір інж. Дмитро Демедюк попросив до слова голову Центрального комітету Гарвардського Проєкту д-ра Степана Вороха, який у своїй майже одногодинній доповіді з'ясував цілі Гарвардського Проєкту та його важливість у боротьбі за збереження історії Руси-України для українського народу, яку присвоює собі Москва. Прелеґент вказував на дві російські багатоілюстровані книги в англійській мові, видані за великі фінансові ресурси від уряду. Книги ці видані патріярхією Російської Православної Церкви. В цих книгах доказується, що історія християнства Руси-України від XI-го до XУII століття є частиною історії Російської Православної Церкви. Подібна книга вийшла також в німецькій мові.

Майже всі наші твори — каже д-р Ворох, включно з Галицько-Волинським літописом, творами Івана Вишенського, Мелетія Смотрицького і інших, стають частиною російської культури. Ми мусимо науково доказати світові тяглість української історії від Київської Руси по сьогодні.

Доповідь д-ра Вороха була емоційною і переконливою; її вислухали з вели-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИК СОВЄТСЬКОЇ торговельної місії, якого міністерство закордонних справ Швеції не називає по імени, вигнаний з країни за збирання секретних інформацій про літак-винищувач „Ґріпен", який створюють шведи. Створення „Ґріпена" коштуватиме Швецію 3 більйони долярів. Літак повинен здійснити перший полет у 1987 році. Акредитовані в Стокгольмі західні дипломати вважають, що винищувач „Ґріпен" є сьогодні головною метою совєтських шпигунів. За останні шість років Швеція вигнала з країни сім совєтських громадян, які займалися „не своїми справами".

АФГАНСЬКІ ПАТРІОТИ збили транспортний літак, який летів із Кабулю в місто Кандагар. На покладі літака було понад 100 вояків. Про це повідомили два дипломати, які просили не називати їх прізвищ. Однак вони не знають, чи це були вояки урядової армії Афганістану, чи совєтські окупанти. Не відомо також, з якої зброї був збитий літак. Пресове аґентство ЮПІ повідомило з Ню Делі, що відомості про збитий літак неможливо було підтвердити, бо в місця боїв кабульський режим журналістів не пускає.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „Москов Нюз", яка виходить англійською мовою, надрукувала коротке інтерв'ю з колишнім сталінським наркомом закордонних справ Вячеславом Молотовим. Як відомо, В. Молотов потерпів поразку в боротьбі за владу з Нікітою Хрущовим, який зарахував його до членів так званої „антипартійної" групи" і відправив амбасадором у Монголію. В 1962 році Молотова виключили з партії і післали на пенсію. Два роки тому його відновили в партії. Інтерв'ю, надруковане в московській англомовній газеті, є першим за 25 років. Нині Молотов має 96 років. Як підкреслює пресове аґентство ЮПІ, совєтський уряд так довго мовчав про існування Молотова, що більшість населення в Совєтському Союзі думає, що Молотов давно помер.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА ГАЗЕТА „Більд" повідомила, що 12 рекрутів східньонімецької армії намагалися перейти кордон між Східнім і Західнім Берліном. Шестеро з них були застрілені прикордонниками, а решта заарештовані. Як повідомляє газета, двоє з тих, які хотіли перейти кордон, були синами високопоставлених старшин східньонімецького міністерства внутрішніх справ. Всі заарештовані засуджені до розстрілу. Вирок виконано.

ЧЕРЕЗ КІЛЬКА ДНІВ після візити в Індонезію голови президії Верховної Ради СССР Андрея Ґромика міністер туризму, пошт і комунікацій цієї країни здивував американських і західньоевропейських спеціялістів ракетної техніки, заявивши, що, можливо, Індонезія звернеться до Совєтського Союзу з просьбою запустити її телекомунікаційний сателіт „Палапа". Ця заява може бути витлумачена двояко: або Індонезія хоче виторгувати більш вигідні умови при укладенні угоди з европейським аерокосмічним аґентством „Аріанспей", або сам Совєтський Союз запропонував запуск на пільгових умовах, бажаючи відвернути увагу держав АСЕАН від своїх спроб військового і економічного проникнення в район, який традиційно орієнтується на зв'язки зі Заходом.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ГРОМАДЯНИН Жозеф Лоскі, 38-річний інженер, обвинувачений у Монтреалі в незаконній торгівлі зі Совєтським Союзом. Проти француза висунені обвинувачення з п'яти пунктів, в кожному з яких говориться про продажу Совєтському Союзові компюторів без згоди канадського уряду. Компютори, які продавав Ж. Лоскі, надходили в Канаду із З'єдинених Стейтів Америки. Амбасада ЗСА в Оттаві повідомила, що не має ніякого відношення до розслідування і обвинувачення у справі Ж. Лоскі.

В АМЕРИЦІ

РОБІТНИКИ, КОТРІ збирають сміття у Філядельфії, продовжують свій страйк. Вони почали страйкувати у вівторок, 1-го липня ц.р., після того як переговори їм не вдались. Страйкуючі робітники вимагають вищої платні і забезпечень.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ЦЕНТРІ політичних наук у Вашінгтоні виявило, що за кілька років кількість муринів на пості мейора збільшиться. Голова того ж центру Вілліям О'Гер сказав, що в теперішніх обставинах мурини мають нагоду зробити те, що вони хочуть. Дослідження також виявили, що мурини, які бажають стати мейорами, не мусять жити в околиці, де є багато чорних, і прикладами цього є мейори Т. Бредлі з Лос Анджелесу, Г. Вашінгтон з Чикаго і В. Ґуд у Філядельфії.

НЮЙОРКСЬКИЙ СУДДЯ Стенлі Парнесс з Мангеттену заборонив поліційному департаментові робити перевірки крови поліціянтам у шуканні наркотиків, бо така перевірка є неконституційною. Перевірки тепер припинили робити, а згодом будуть вирішувати чи їх продовжувати.

ВИСТУПАЮЧИ В БАЛТИМОРІ, Мериленд, на щорічній конференції Крайової асоціяції за прогрес кольорового населення, сенатор-демократ Ґері Гарт накинувся з різкою критикою на Адміністрацію президента Роналда Регена. Три тисячі чорношкірих делегатів конференції з усієї сили апльодували Г. Гартові, коли він обвинуватив Білий Дім в недостатньо строгих заходах проти Південно-Африканської Республіки. На думку Гарта, президент Р. Реґен повинен добиватися звільнення з тюрми Нелсона Манделли — одного з лідерів Африканського крайового конгресу. Р. Реґен повинен також, як вважає сенатор, вступити в контакт з президентом ПАР Пітером Ботою і переконати його почати переговори про передачу влади в ПАР негритянській більшости.

ДВА КАЛІФОРНІЙСЬКІ промисловці підписали з властями китайського міста Тяньцзинь угоду про відкриття там автоматичної хемічної чистки на зразок американських. Тепер у Китаї практично нема хемічних чисток і чужинецьким дипломатам доводиться відсилати одяг на чистку у Гонґ-Конґ. „Ми будемо розраховувати на туристів і місцевих жителів", — сказав президент компанії „Суперклін Ю-Ес-Ей" Фред Чао.

ОДИН ІЗ ЧЛЕНІВ комісії, який розслідував причини катастрофи міжпростірного корабля, виступив з пропозицією доручити запуск космічних кораблів приватним особам і забрати їх з відання НАСА. Мова йде про доктора Юджіна Коверта, завідуючого катедрою аеронавтики і астронавтики Массачузетського інституту. Ю. Коверт та інші критики НАСА доказують, що у функції Крайового управління аеронавтики і дослідження космосу повинні входити дослідницькі роботи і експерименти, а не експлуатація вже готових зразків космічної техніки, таких як кораблі. На думку Коверта, передача запуску кораблів приватним особам звільнить кошти для продовження безпосередніх функцій НАСА, тобто для „досліджень в ділянці астрономії і астронавтики та освоєння космічного простору".

У ТОРОНТО ВІДБУЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ СЕНЬЙОРІВ

Торонто, Канада (Н.Н.). — У суботу, 14-го червня ц.р., в залі Суспільної Служби в Торонто відбулася Конференція Об'єднання Клюбів Українських Сеньйорів Онтаріо, у якій взяло участь 27 осіб, в тому 18 делегатів з 7-ох Клюбів Торонто, 4 делегати з Ошави і Гамілтону і 5 гостей від центральних установ. Клюб Судбури виправдав свою неприсутність і прислав привіт.

Конференцію відкрив і нею проводив голова Об'єднання інж. В. Вацик, а секретарював мгр В. Базилевич. Привіти склали голова Суспільної Служби Українців Канади — Філія Торонто, п-і М. Спольська і голова Відділу КУК Торонто інж. Я. Соколик. Перед нарадами Суспільна Служба гостила присутніх обідом, а д-р Ігор Троян — спеціяліст ядрової радіяції і професор Торонтонського університету, мав доповідь, ілюструючи її діяпозитивами, про трагедію ядерного вибуху в Чорнобилі.

Учасники У Конференції Сеньйорів. Сидять (зліва): інж. Р. Басараб, інж. Я. Соколик, голова Відділу КУК в Торонто, М. Спольська, голова Суспільної Служби, інж. В. Вацик, голова Об'єднання сеньйорів, д-р Г. Яншевина, мгр В. Базилевич, секретар, А. Зазуля, касир; стоять представники дев'ятьох Клюбів.

По відкритті нарад і прочитанні та прийнятті протоколу з ІУ Конференції голова зреферував новий Правильник Об'єднання Клюбів провінції Онтаріо, який прийнято одноголосно. Всі Клюби одержали копії Правильника. Опісля були звіти 9-ох Клюбів Управи з пробленої праці за минулий рік. Праця деяких Клюбів зменшилась з відходом у засвіти їхніх провідників, але більшість Клюбів постійно розгортає широку діяльність, як Клюби Судбури, Ошава, Полтава, Говерля, Братство св. Володимира і Дискусійний Клюб ім. Г. Сковороди. Після дискусії і уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибрано нову Управу: голова — інж. В. Вацик, заступник голови В. Руденко, секретар В. Базилевич, касир А. Зазуля, вільний член М. Кріль. До Контрольної Комісії увійшли: О. Петришин І. Моклович і п-і Мельник.

Схвалено членський внесок від Клюбу 50 дол. на рік, а бідніші Клюби можуть вносити прохання на знижку.

В кінцевім слові голова пригадав проводам Клюбів про їх завдання в Об'єднанні: поширити сітку Клюбів в Онтаріо, де живуть старші українці; стимулювати активність членів Клюбів у різних громадських установах, щоб вони мали почуття повноправства і скріпляли своє фізичне і пхихічне здоров'я; репрезентувати українських сеньйорів перед нашими і чужими установами та урядом Онтаріо; через Клюби інформувати громаду про важливі акції КУК, Суспільної Служби і СКВУ та включатися в них для їх успішного проведення.

Конференція відбулася в приємній і дружній атмосфері і закінчилася спільною знімкою.

АЛЬМАНАХ НА 1987 РІК

Уже почалася підготова Альманаха УНС на 1987 рік. Редакція прийматиме матеріяли в українській і англійській мовах до 21-го липня 1986 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свобода і байдужість

В останніх днях ціле наше оточення куди більше як звичайно говорить, пише і наголошує цю свободу, яку мають горожани Америки і яка так питоменна для цієї країни.

Вона і нас принадила приїхати сюди, зокрема тих, що із-за бажання цієї свободи покинули рідну землю в часі Другої світової війни. І ось вже довгими роками ми і наші діти живемо у цій повній свободі, яка дозволяє кожному на висловлення власної думки, на виконування того, що сам захоче, на життя, де йому сподобається.

Але чи ця так високо цінена американська свобода рухів, яку саме тепер у зв'язку із 100-річчям Статуї Свободи і Дня Незалежности постійно цитують із Конституції та так нею пишаються, не деморалізує до деякої міри усіх горожан? Звичайно, коли ви не здобуваєте чогось важким способом, а воно приходить вам легко, — ви не вмієте оцінити того даного вам добра. Здається, що в ЗСА живе багато горожан, які не вміють належно оцінити волі та свободи, яку їм дає ця країна.

І тут насувається питання, чи до тієї категорії не можна зачислити частини нашої спільноти? Чи ми за ці довгі роки життя у вільній країні не втратили зрозуміння до положення наших братів в Україні, чи уміємо ми належно і сильно відчувати переживання тих, які залишилися напризволяще системи переслідування, страху, ув'язнень і карних таборів?

Пригадується нам одне із перших переживань після приїзду до ЗСА, коли ми після скромних і „худих" років у переселенчих таборах опинилися у країні добробуту. Пригадується перші розмови із тут замешкалими, коли вони з чемністю, але повним незрозумінням слухали наших розповідей про утечу з батьківщини, про голод і холод, що майже кожний із нас терпів у тих важких воєнних роках. Тоді зрозуміли ми вповні глибину нашої народної мудрости, що „ситий голодного не розуміє".

А сьогодні — чи не можна б цієї приповідки пристосувати таки до нас? Чи ми, розкошуючи сорок років повною свободою, розуміємо добре тих, які залишилися в нашій батьківщині? Здається, що ця надмірна свобода викликала у нас із роками почування байдужости. Саме цю байдужість бачимо у нашої спільноти щораз частіше у всіх її виявах, коли йдеться про духову злуку із материком. Кожна подія, кожний новий доказ невідрадних умовин життя під совєтсько-російським імперіялізмом ми приймаємо в першій хвилині із жвавим обуренням, ми висловлюємо багато палких заяв, а кожна група зорганізованої нашої спільноти уважає за потрібне публічно подати до однієї чи другої події своє становище, але... на цьому звичайно кінчається.

Байдужість притупила наші відчування, вона притрушує пилом наш духовий зв'язок із нашими кровними братами.

Навіть події, які струснули цілим світом і поставили Україну перед очима усіх людей із-за нуклеарного вибуху в околиці Києва, починають у нашій спільноті припадати тим пилом байдужости і забуття. З кожним днем, що віддалює нас від цього трагічного 26-го квітня 1986 року, ми менше говоримо, менше пишемо і менше робимо для того, щоб в якийсь спосіб допомогти чи облегшити долю українського населення, яке найбільше потерпіло. Ясно, що засоби масової інформації ЗСА чи інших країн не можуть так багато віддавати цій справі місця, як це робили в перших тижнях, бо вони постійно шукають за сенсаційністю подій, а сьогодні Чорнобиль вже не є сенсацією. Але чи ми, вільні українці, можемо в цей самий спосіб підходити до трагедії, яка скоїлася на нашій землі і наслідки якої будуть існувати ще довгими роками?

У ці дні святкування свободи, якою і ми втішаємося як горожани цієї країни, подумаймо про її благодать, але з цим струснімо зі себе нашу байдужість до прадідівської землі і її долі.

УРЯДОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ дає до відома, що чимраз більше американців перестають курити цигарки, сигари і люльки щороку, але через те мають інші погані звички. Люди, котрі перестали курити, не роблять руханки, не пильнують своє здоров'я, прибувають скорше на вазі, менше сплять і більше споживають алкогольні напої. Департамент здоров'я заявив, що більше мужчин перестали курити ніж жінки.

Михайло Кучер

ЗРОСТАЄ РОЗУМІННЯ НЕОБХІДНОСТИ РЕФОРМ В СССР

Совєтські економісти і вчені, близькі до економіки, все більш отверто виявляють неспокій станом Совєтського Союзу і критикують сучасну централізовану систему, яку зформовано більш півстоліття тому. Тепер політичні та економічні відносини змінилися як в кількісному, так і в якісному пляні.

В СССР підкреслюється важливість більшого матеріяльного зацікавлення робітників наслідками своєї праці, поширення вільного виявлення ініціятиви та зменшення значення директив зверху.

До таких тем досить часто повертається в СССР газета „Труд", яка ніби „профсоюзна" і до якоїсь міри незалежна у своїх поглядах. Газета досить одверто пише, що реформ уникнути не можна, що народне господарство доведено майже до руїни. Сміливіші совєтські економісти вказують на велике зменшення робочої сили. У минулій п'ятирічці (1976-1980) Союз мав одинадцять мільйонів нових робітників. У новій п'ятирічці матиме тільки три мільйони, з того 2.5 мільйона — це азійці із середньої Азії тощо. При тому населення тих частин СССР не виказує бажання покидати свої країни. Це побільшує демографічні клопоти СССР. Азійські резерви робочої сили не можна використати ефективно. Але зменшення робочої сили — це не єдина небезпека, яка загрожує совєтській економіці. Зменшується також ріст капіталовкладів. Відсоток зменшення капіталовкладів більшає кожної чергової п'ятилітки.

До великих клопотів доходить у Совєтському Союзі справа забезпечення сировиною і паливом. Бази сировини і пального знаходяться на північному сході, де є мало населення. На сьогодні на европейську частину СССР і Урал припадає тільки дев'ять відсотків енергетичних ресурсів і палива. А на Сибір і Далекий Схід — 88відсотків. Транспорт сировини коштує дуже дорого, тож економічно не виплачується.

Який же з того невеселий висновок? Уперше в історії СССР необхідно забезпечити зріст продукції побільшенням фізичного висилювання робітника, це система витискання з робітника поту, що, згідно з совєтською пропагандою, властиве тільки „капіталістичній економіці".

Такий стан можна і треба змінити на краще тільки основними змінами економічної системи. Витиснути більше праці з робітника завжди було нелегко, а тепер майже неможливо. „Зміцнення трудової дисципліни" поліційними засобами та методами натрапляє на завзятий спротив робітника. Совєтські фабрики і заводи працюють на старих машинах, які багато годин стоять нерухомі. Підприємства не виконують паперових плянів зверху і дають собі раду — „туфтою". А так званий „бригадний метод" не дав сподіваного поліпшення.

Поліпшення економіки СССР може настати тільки при фактичній ліквідації цілої пляново директивної системи, на що одначе партія не піде. Тож всі пляни і побажання залишаються тільки на папері. Хто і чому створив таку хвору систему? Автором її є Ленін. Він перший забезпечив собі економічні привілеї. Він перший мав державну „дачу", він створив окремі державні ресторани для номенклятури, післав в Крим Інесу Арманд, свою, як твердять, офіційну коханку.

У 1924 році було тільки 3.5 тисяч економічно упривілейованих совєтських чиновників, а вже 1970 року їх було 750 тисяч, разом із родинами — три мільйони.

За систему і закони відповідає не липовий парлямент — т. зв. Верховна Рада, — а директиви ЦК КПСС. І тут в гру не входить навіть Центральний Комітет Комуністичної партії, не двісті членів ЦК, але тільки Секретаріят і Політбюро.

Верхівка номенклятури має ніким незаперечну диктатуру і веде СССР до експансії — загарбання нових країн, щоб відсунути неминучу економічну катастрофу. Совєтський номенклятурний працівник — це розумний, хитрий і цинічний бюрократ. Для нього важлива тільки особиста кар'єра і влада. Він злочинно нищить природні багатства СССР і людину.

Чому тоді Захід так журиться потрібними для СССР економічними реформами? Вони, зреалізовані, зроблять ту країну — „люту імперію", ще більш сильною і небезпечної для Заходу і для всього людства. Покищо Ґорбачов, крім міцного батога на власних співгромадян, нічого нового не вигадав.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Реґіональні досліди — важлива ділянка

З великою приємністю перечитав я в „Свободі" з 29-го і 30-го квітня допис Віктора Поліщука: „Потрібно писати спогади". Автор дуже слушно і влучно підкреслює важливість, а то й конечність писання спогадів, мемуарів, зазначуючи, що це є нашим патріотичним обов'язком забезпечувати від забуття важніші події нашої історії і дати майбутнім історикам, дослідникам повні і правдиві документальні дані. Далі в другій частині подані вимоги авторам, як вони мають писати, підкреслюючи особливо, щоби подані інформації були правдиві і повні, без перебільшень і фантазій. Подані також поради щодо мовного й літературного оформлення спогадів і щодо видання друком.

Тут подано дуже важну справу: мемуаристики як обов'язку для нашої еміґрації. З тих самих міркувань, з почуття зобов'язання супроти нашого рідного краю повстала на поселеннях акція реґіоналістики. Різниця між цими двома діями є те, що мемуарспомини пише один автор, описуючи своє життя, а реґіональні видання — це вислід організованої праці більшої кількости авторів, які походять з тих самих околиць й описують свій район чи округу. Реґіональний рух охопив майже всі повіти Галичини, і дотепер появилося коло 30-ти книжок, реґіональних збірників...

Щоби надати реґіональному рухові і його виданням відповідного рівня, Наукове Товариство ім. Шевченка зайнялося цією справою, створивши спеціяльну Комісію Реґіональних Дослідів і Публікацій, яка видала відповідні вказівки і порадники, що і як писати; і кожного року восени НТШ скликає в Ню Йорку реґіональну конференцію, на якій працівники реґіональних організацій обговорюють справи й обмінюються досвідом. Мені здається, що було б побажаним, щоб діячі й учасники цих двох рухів — мемуарного і реґіонального — нав'язали ближчу співпрацю, беручи участь у реґіональних конференціях, помагаючи одні одним, бож мають ту саму ціль.

Роман Миколаєвич

Гайд Йорк, Ма.

Юрій Р. Рибак

ІЗ ФІНАНСОВОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ПОДРУЖЖЯ

Тому, що людина опинилася в центрі економічних дій, її поведінка впливає на економіку країни. Це найкраще виявляється у системі вільного товарообміну. У структурі побудови цієї системи існує основна, складова клітина, яку репрезентує людина і її родина. І тут фінансове господарювання має своє значення головно тоді, коли подружжя має особисті кар'єри і незалежне джерело заробіткового доходу.

Нинішній час у ЗСА відомий з того, що багато жінок працюють поза домом і заробляють; люди вінчаються у пізнішому віці, а число розводів збільшується. Ці моменти і подібні створюють мимоволі нові відносини між подругами — чоловіком і жінкою, бо жінка задержує свій заробітковий чек і часто-густо уважає, що ніхто до нього не має права, навіть її чоловік. Постає новий стиль грошової родинної господарки, що вимагає окремих конто в банку. Та не всі погоджуються з тим „фінансовим сепаратизмом". Опитування 12-ти тисяч подруж виявило, що лиш одна третина придержується цієї методи. Проте серед професіоналістів із високим доходом половина задержує заробіткові чеки для себе.

Наставлення подружжя до принципу „що моє, то моє" проявляється, коли жінка працює в одному місці, а чоловік у другому, і для вигоди вони користуються обслугою окремих банків. Але це ще не все. Що вищий заробіток жінки, то більш свобідно вона почуває, що може робити зі своїми грішми що хоче, без того, щоб давати звіт з витрат перед чоловіком. В тому і причина, що така жінка-професіонал часто відкриває ощадностеве конто, до чого чоловік не має доступу. Коли ж приходить час тяжкого фінансового стану родини, тоді й жінка платить рахунки, а коли кращає — тоді звичайно чоловік перебирає цей обов'язок назад на себе. Коло 57-ми відсотків жінок та чоловіків погоджуються з тим, що краще і розсудливо є не виявляти свого доходу перед родиною та приятелями, а п'ять відсотків не кажуть про висоту свого заробітку навіть подругам життя.

Інша система фінансової господарки — це принцип співмешканця у кватирі (roommate). Тут кожна особа затримує повністю свій зароблений чек і платить половину всіх витрат за мешкання, світло, опал, харчі і т.п. Подружжя, яке бажає ввести поділ усіх витрат по половині, мусить добре подумати над тим, чи це справедливо, бо жінка звичайно виконує цілу домашню працю безкоштовно!

Метода пропорційности, цебто покриття видатків відносно до величини заробітку, теж не є остаточною розв'язкою, бо часто закупи чоловіка чи жінки не відповідають вкладам, і виходить, що одне використовує другого.

Буває і так, що подружжя має зобов'язання ще з-перед вінчання, головно, коли побираються вдруге, і по одному чи другому боці до спадкового майна мають домагання діти. У такому випадку переважно ще перед вінчанням складають наречені контракт для точного означення, кому що належить з майна.

Здається, що доброю є метода порозуміння на базі взаємних поступок, коли забувається, що „це моє, — а це твоє", а попросту вважається все за „наше". При поділі доходу і витрат завжди можуть виринути якісь неясності — джерело непорозуміння. Ціль існування подружжя — це бажання мати родинне гніздо, і тому всі зусилля для будування й утримування такого гнізда мусять бути спільні, і дім є спільний, бож це є символ центру родини. І завдяки вдчуттю цього одного центру дитина відчуває єдність родинного тепла, одних батьків, одного авторитету, а не роздвоєння, що проявляється тоді, коли на одному господарстві є два господарі.

Подружжя, яке держить свої гроші осібно, властиво, — це не одружені особи, а тільки партнери, що живуть разом без дійсного взаємного довір'я. В їхньому способі думання відчувається, що кожну закуплену річ вважається за особисту власність. Окремі грошові конто, з доступом до нього лише однієї особи, збільшують незалежність власника чи власниці, однак, кидають деякий скептицизм на само існування подружжя, бо, мовляв, „я тебе кохаю, але, на жаль, не довіряю". Таке наставлення, замість зміцнювати подружнє життя, його послаблює. Тому і об'єднання фінансів в одне ціле починається тоді, коли подружжя відчуває, що їхнє співжиття оперте на тривкі підвалини.

Доволі поступовою розв'язкою фінансової господарки подружжя є так звана „спільність з автономією", цебто як чоловік, так і жінка мають свою автономію у способі ощаджування й інвестиції власних заробітків. Але вживають тільки одне чекове конто під спільним ім'ям (joint accaunt). Це дозволяє їм в одному місці збирати всю інформацію про витрати. Вони мають теж повну автономію вирішувати особисті видатки, зв'язані з працею, а важніші фінансування узгіднюють разом. Головною прикметою цієї методи фінансування є те, що все майно — рухоме і нерухоме — є спільне, доступне для обох.

Немає сумніву, що таке наставлення тільки скріплює спільне довір'я, виключає всякі затаєння, ба навіть затіснює подружній зв'язок, а у хвилині кризи, коли нестане одного з подругів, така особа не заломлює рук у розпачі, бо є вповні правосильна продовжувати сама фінансову господарку родини.

КОЛИ РОЗПОЧИНАТИ ЧИТАННЯ ВГОЛОС ДО ДИТИНИ?

Нав'язуючи до передової статті у „Свободі" з четверга, 3-го липня, під заголовком „Використати літо на читання книжок", хочу додати ще кілька думок про читання віршів наше — тобто батьків чи дідів — вголос дітям чи внукам, і про читання дітей нам, і теж у голос.

Цікаві зауваження про читання дітям віршів були надруковані в поважному американському журналі „Ю.С.Нюз і Ворлд Ріпорт" ще з 17-го березня цього року. В статтейці „Улюбленці (книжки) для всіх поколінь" пишеться про читання вголос і якраз віршів, з римами й ритмом — тобто не експериментальних, базованих на всіляких „ізмах", а таки нормальних, дитячих, бо вже від найменшого віку дітей вплив поетичної мови, звучання ритмічних, римованих рядків є щось таке, до чого обзивається дитяче серце з найранішого віку. „Це перша дитяча любов", і перші звуки, в які „закохуються всі діти, є віршик". В журналі йде мова про відомі дитячі „нирсирі раймс" книжечки „Матері-Гуски". Українські відповідники до цих старих англійських дитячих віршиків є у нас гарні-прегарні. Це і народні дитячі строфи, яких безліч для найменших, це і прегарні віршики „дідуся Кенира", насправді — Леоніда Глібова, це і Франко, це і пізніше віршики Романа Завадовича чи Марійки Підгірянки та багатьох-багатьох інших наших поетів: Олеся, Стефановича, Лятуринської та інших, від великих майстрів поетичного слова до менших, а навіть т. зв. „початківців", „молодих" авторів (деколи молодих і за віком).

Звичайно розкидані ці вірші по різних читанках та дитячих журналах і журналиках. Пишуть і нові дитячі віршики теперішні автори поети. Треба лиш простягнути руку (піти в книгарню), щоб дістати їх. Є вони для всіх дітей, кожного віку. Спочатку батьки читають дитині, потім дитина, коли підросте, читає батькам.

В цій же статті в „Ю.С. Нюз" пишеться про те, коли саме починати читати дитині такі віршики. Коли є не зарано? І дається відповідь: „З першого дня життя дитини"... Тож почавши з першого, чи з тисячного дня життя дитини, нехай і з кількох чи кільканадцятьох років життя, читаймо дітям і спонукуймо дітей читати нам. У той спосіб і проводитимемо час із своїми дітьми, і збагачуватимуть наші діти свій лексикон, свій запас слів. Бо без читання — нема багатої мови. Без відповідного і багатого запасу слів — не радо наші нащадки вжива-

(Закінчення на стор. 4)

Марічка

ПОЗНАЙОМТЕСЬ З УКРАЇНСЬКИМ ГАНТЕРОМ

IV.

Але їдьте далі. Проминаєте зліва чепурну білим парканом обгороджену хату з ґанком п-ва Спортонів. Круто вліво ви проминете стареньку хару славних Шепаровичів. Тепер тут є самітня пані Вірка...

Перед вами ось великий „Лексінґтон готель". Хто його власник? — Відкриваються двері і вигляне трохи серйозне, гарне личко. У чистому фартушку вона покличе: — Олексо-о! — А йди но в хату, он люди в барі чекають! — Не дивуєтеся: і тут ще український Гантер!

Поверніть наліво і проминіть цей готель п-ва Шумилів. Тут хоч вже й не Гантер, але ще один загумінок Гантеру.

По одному боці господарство Гриця Мидляка, що все щось клопочеться біля церкви. За ним хата св. п. Кріля. Далі над потічком хатка п-ва Яримовичів з ґанком та з громадкою малих внуків.

А ще перед Лексінґтоном, повернувшись вправо, біля кладовища, зіпнявшись довгою доріжкою наверх, знаходимо милу, прибрану картинами, вишивками та писанками хату Ґени Плескачевської.

Ще через одну гору та через міст — і загляньте до просторої хати, яку тепер надумав відмолодити славний вусатий козарлюга Максим. Каже, що лиш тепер вхопив трохи часу, як церковні будівлі позакінчувані. — „Відновлю — хвалився — хату і стану шукати гарної молодиці, бо вісімдесят шість стукнуло, а доброго борщу нема кому зварити"! — Такий то наш Максим.

За ним, наверху гори стоїть самотня хата В. Левицького. Його дружина св. п. Дора хату сама плянувала, тішилася нею, та недовго.

Проминувши колишню оселю Лопатинських, виїздимо круто на ще одну гору. Тут дві палатки-резиденції панства Чайківських і Рожанковських.

Ще є охота поїхати в інший бік, через одну гору в село Віндгам. Тут ще один загумінок Гантеру: прислонена від світу хата М. Думки і п-ва Біловусів. Перед ними оселя св. п. Г. Вовка. Його доня декляматорка Соня не хоче кидати домівки свого батька і продовжує господарювати.

Попри Віндгам і декілька чужих пансіонів, ви під'їдете наліво вгору до п-ва Іванчуків. Родина велика, особливо на Різдво й на Великдень. Завжди елегантного директора Іванчука пам'ятають всі, як не забував рік-річно посівати сусідів щастям на Новий Рік.

Там ще при одній доріжці живуть п-во Овади з донею Христиною. Пані Овад — донька відомого полковника Українських Січових Стрільців, приятеля полковника Е. Коновальця, співробітника і Крайового команданта УВО Р. Сушка, що все своє життя поклав на вівтар боротьби з окупантами України.

Однак, слід не забути про ще одних гантерців, одних з найперших і помітних поселенців українського Гантеру — про п-ва Макаревичів, лікаря д-ра Івана і його дружину Наталію. У недавніх дописах про український Гантер було забули згадати про д-ра Макаревича. Це не диво мені. Зрештою, — чи й варто? — Що д-р Макаревич збудував церкву, — то що? — хтось інший збудував би ще краще! — А що він мав якусь свою інтенцію зробити щось в пам'ять поляглих друзів-дивізійників чи інших наших героїв? То це його справа! — А що збудував гражду? — То треба було! — А де відбувалися б всі імпрези Культурного Центру і де розвішували б мистці свої картини? То що?! — Це кожний розуміє! — А дзвіниця? — А як же бути українській церкві та без дзвіниці? — А що д-р Макаревич надумав збудувати парохіяльний дім? — Таж приміщення потрібне для священика! Доки буде кожний священик тіснитися у лікаревій невеликій хаті?! — Зрештою, хтось інший міг би збудувати теж те все, якби тільки не різні перешкоди: як ось часу не вистачає, дітей у коледж треба і хату купили... Ну і чи не належиться втомленим працею подорожувати трохи по Европі, чи по інших країнах, та попорозважатися?

Свята правда! — А грошей? — Хто має їх стільки, як не лікар!? — Він до того ще й ощадний! — Грошей має, як полови — не штука будувати!

Є такі, що нарікають, бо не так добре поплянував: і церква зависоко і сходи задовгі. А що косив, замітав чи вичищував всілякі водні рури, як часом позабивалися, — то, кажуть, він на те лікар і добре знає, що людині потрібно руху для здоров'я. — Що дав свою землю під будівлі? — Овва! — Дав, бо мав. А місце для церкви і так нікудишнє!..

Тож скажіть самі, чи варто згадувати доктора Макаревича або його дружину? Пані Наталя везе було машину, повну дощок, лавок та горшків з готовим, навареним уже в Ню Йорку обідом для робітників біля церкви, — але... що мала, мовляв, ліпшого до роботи? Щось на світі треба робити!..

Тогорічні голосні події в Гантері і назначена згори нова управа дають багато до думання.

І так управа Українського Центру мусіла знову перейти у „старі руки"...

Тепер В. Левицький, вибраний зборами муж довіря старої управи, бігає з кровомірником під пахою від А. Бука, мужа довіря старої управи, до книговода Л. Лампіки, то знову біжить, щоб захопити ще в хаті молодого непосидющого о. Олександра, і пробує латати діри у парафіяльній господарці.

Ви поверніть ще таки до гори з церквою. Наскоро полагодьте свою вакаційну кімнату і спішіть, бо вечоріє.

Вечір. Повертаєте свій автомобіль, пристаєте напроти гірки з церквою і ваше захоплення не має меж. Ви жалкуєте, що забули вдома фотоапарат; що не вдасться фото, бо стемніло, і не маєте зі собою потрібного, щоб змалювати це диво, що перед вами: — на темному тлі гірської ночі, як зоря — освічена рефлекторами наша пишна гуцулка-церковця!

Дивитесь і не можете надивитися! Трошки збоку така ж дзвіниця, а у стіп гори розсілася ґражда-господиня, напроти неї — новенька хижа — парохіяльний дім.

Дороги і стежки, гори і шепітлива річка, квіти і пташиний спів, — а понад усією Божою красою, обпершись об високі гори, повисло чисте, голубе небо...

Оце вам наш Гантер — літом, весною чи в золоту осінь.

Кінець

Апостол любови Владика Іван Стах

Бл. п. Єпископ Іван Стах

Навіть не хочеться вірити, що це вже минає 14 років від трагічної смерти всіми улюбленого Владики Праведника Івана Стаха. А ще важче собі усвідомити, що саме цього року також минає 40 років, як цей молодий повний енергії і життєрадости в Бозі священик приїхав в серпні 1946 року до Мюнхену, щоб нести поміч своїм братам і сестрам, які, втікаючи від большевицької навали, залишили рідні сторони та опинились серед чужого, не все приязного довкілля.

Приїхав о. Іван Стах як висланник нашої Церкви, яку тоді очолював Владика Константин Богачевський і Владика Амврозій Сенишин, його помічник. Владика Константин Богачевський заснував Український Католицький Допомоговий Комітет, що його очолив Єпископ-помічник Владика Амброзій Сенишин. Цей Комітет був афілійований з NCWC, через який можна було багато легше допомагати нашим людям. Єпископ Богачевський, пізнавши добрі сторони свого секретаря, що вже мав і деяку душпастирську практику, уважав, що цей молодий бистрий священик, який вже знав дещо Европу і німецьку мову, студіюючи в Інсбруку, буде в тих складних обставинах, які заіснували після провалу гітлеризму, дуже помічним нашим людям. І дійсно, надії Владики Константина не завелись.

Отець Стах, як тільки приїхав до Німеччини, зразу зголосився до нашої церковної влади, а саме: до Апостольського Візитатора о. Николая Вояковського, який подав йому потрібні інформації, а молодий енерґійний священик зумів в короткому часі пізнати всі потреби скитальщини. Вже у вересні 1946 року він пише зворушливого листа до голови Комітету Владики Амброзія, в якому представляє жалюгідне, прямо трагічне положення нашої студентської молоді. Ось деякі уривки з того зворушливого листа, повного журби за здоров'я й майбутнє надії українського народу, його молоді та й загалом українських людей. Отець Стах писав: „Цей мій лист я спонуканий і змушений написати у справі молодих українських студентів університету, хлопців і дівчат, які гірко і дуже терплять з браку харчів, одежі і відповідного приміщення.

Ці студенти, числом коло 300, живуть тепер в одному будинку (це мова про Фіріх Шулє")...Такі відносини є з причини браку фінансової допомоги. А ті молоді люди є українці кість від кости і кров від крови нашої, надія і будучність українців, люди культурні з освітою терплять від голодування із-за неможливости одержати відповідний харч. Ці молоді українські студенти є дійсно голодні, і вони помалу з дня на день нидіють, очікуючи помочі. Вони не одержують ніякої помочі в УНРРА, але живуть на бідних німецьких картках. Ці студенти ходять на виклади від вчасного ранку до 4-5 години по полудні. Декотрі мліють в часі викладів, чи в дорозі додому з університету. Я відвідав тих студентів з Апостольським Візитатором о. Николаєм Вояковським, який мене спонукав відвідати тих наших терплячих студентів. Вони привітали нас з отвертими руками, бачучи когось з Америки, в них ожила надія і віра в самих себе та наших людей в З'єднаних Стейтах Америки. Хоча вони безмежно терплять, всі вони виглядали веселі, але коли придивитись в їх очі, ви бачили біль, голод, змучення, що вони старались приховати...Ті молоді люди живуть в переповнених кімнатах 24 до 26 осіб в одній кімнаті, яка є слабо освітлена, без огрівання". Далі він описує бідну постіль, накриття, брак відповідної одежі, а наближається гостра зима.

Отець Стах закінчив листа до Владики Сенишина проханням прийти тим нашим студентам з поміччю, бо вони є дійсно в потребі, про що він мав нагоду сам переконатись. Благородне серце отця Стаха було чутливе на всяку біду і він старався, як міг, прийти потребуючим з поміччю. Зі своєї скромної платні він роздавав майже все.

Багато з тих колишніх студентів, які мешкали на „Фіріх Шулє" живе нині вигідно в Америці, чи Канаді і напевно згадує свого щирого приятеля о. Івана Стаха, який був для них також довгий час душпастирем, бо правив їм Службу Божу на Рамерсдорфі в заступстві хворого академічного душпастиря о. Василя Мельника. Про добродійства о. Івана Стаха не тільки для студентів, але цілої скитальщини, можна списати цілу книгу і варто б, щоб ті, що його пам'ятають та зазнали багато доброго від нього, написали свої спомини про цього дійсного чоловіколюбця, для якого любов ближнього не була пустою фразою, але кожноденною дійсністю. Він заповідь любови ближнього практикував у щоденному житті.

От що писали про його благородне серце відомі наші діячі на різних полях нашого спільного життя. В листі з 30-го квітня 1956 року голова Українського Червоного Хреста д-р Я. Гинилевич пересилає „щиру подяку за батьківську опіку над нашими хворими, вдовами, сиротами і старшими українськими громадянами-скитальцями".

Ректор УВУ проф. Іван Мірчук в листі з дня 14-го лютого 1956 року писав: „Знаю, Високодостойний Отче Шамбеляне, що цю поміч треба завдячувати у великій мірі й Вашій достойності, які ще за часів свого душпастирства в Мюнхені, та й після цього, виявили по відношенню до нашої школи (УВУ) і до всіх наших людей велику християнську любов, за що завжди згадуємо вас із особливою вдячністю, як нашого примірного душпастиря".

Проф. Кубійович в листі з 27-го січня 1957 року пише: „Мушу Вам одверто сказати, що ми дуже радіємо, бо мали нагоду наочно переконатися, як Вам дуже лежить на серці доля наших еміґрантів і з якою любов'ю і посвятою Ви виконували Вашу місію в Европі. Бажаю Вам від щирого серця якнайбільше успіхів у цій Вашій благородній праці і повного вдоволення". А. Владика скитальців Архиєпископ Бучко так писав з нагоди підвищення о. Стаха до гідности Папського Шамбеляна: „Про Вашу шестилітню повну посвяти ревну працю для українських скитальців знав Святіший Отець і не раз благословив Вас своєю батьківською любов'ю. Та крім цього, Христовий Намісник схотів ще відзначити Вас в особливий спосіб за Ваші труди, бо знав, що це є бажання тих тисячів наших вірних, яким Ви помагали з подиву гідною посвятою у їхніх потребах"...Таких висловів признання багато, багато більше, але і цих вистачає, щоб пригадати з вдячністю Владику Праведника і належно закріпити пам'ять про нього своїми споминами в окремому виданні. Як довголітній співробітник покійного Владики Івана Стаха, я готовий допомогти.

Василь Ленцик

З українсько-американського клюбу в Дейтона Біч

Нещодавно відбулись восьмі з черги річні загальні збори цього Клюбу. Голова Т. Литвин відкрив збори, а секретар В. Коваль відчитав порядок дня.

Тому що недавно минула 60-та річниця смерти Отамана Симона Петлюри, В. Коваль попросив присутніх вшанувати його пам'ять, як також пам'ять померлих членів клюбу вставанням з місць та хвилиною мовчанки.

Зборами провадив п. Чипак, англомовною секретаркою була О. Елліс, а українською—В. Коваль. Секретар Коваль у своєму звіті про працю (а мав він її доволі) повідомив членів, що справа інкорпорації Клюбу в столиці стейту Фльорида Таллагасі вже залагоджена; в процесі полагодження також справа звільнення Клюбу від податків. Скарбник М. Стаінберґ подав стан каси на кінець бюджетового року і також окремо фінансовий стан із кожної імпрези в минулому році.

Перед виборами нової Управи уступаючий голова Литвин подякував всім членам Управи за співпрацю. Зокрема він підкреслив заслуги для Клюбу та жертвенну працю жіночої секції під проводом Б. Коваль, яка була промотором усіх імпрез—Маланки, Свяченого (на які прибували вже традиційно і не українці), інтернаціональних ярмарків в Дейтоні і сусіднім Ст. Огустін. Вони завжди дбали про те, щоб приготовити перекуску на кожні товариські сходини.

Члени Клюбу з вдячности за їхню працю вирішили влаштувати для них прийняття, як гостей. Під час внесків і запитів" п. Копійчук запропонував, щоб Клюб „адоптував" бідну дитину в Бразилії, інші підносили справу купна своєї хати і справу організування української церкви. До того часу духові потреби членів заспокоював візантійський священик з епархії Пассейку. Членами цієї церкви покищо є українці, які репрезентують 50 відсотків парафіян.

Нову управу вибрано в незміненому складі: голова П. Литвин, секретар—В. Коваль і п. О. Елліс (нова), секретарка англомовна. В інші—члени Управи з минулого року.

Тому що Клюб не має постійної домівки і адреси, піднесено справу своєї хати. Але всім, які бажають поселитися в Дейтона Біч і околиці з їх прекрасними пляжами, дадуть інформації і поміч П. Литвин—тел.: (904) 756-2450 і В. Коваль—тел.: (904) 258-3318.

А. Ю.

Новий журналіст

М. Боцюрків

Михайло Боцюрків, який є членом редакції Українського Тижневика, здобув диплом бакалавра з журналістики у Карлтон університеті в Оттаві. Ґрадуаційна церемонія відбулася 13-го червня.

24-літній М. Боцюрків закінчив свої курси журналістики і політичних наук в університетах Джордж Вашінґтон у Вашінґтоні, Д. К. і в Колюмбії в Ню Йорку. Він був президентом СУСК-у, асистентом канадського посла в парляменті і режисером в оттавській радіостанції. Минулого року він одержав стипендію журналістики УНСоюзу та є членом 492-го Відділу.

М. Боцюрків тепер продовжує працювати для „Українського Тижневика" та плянує продовжувати свої студії в журналістиці та стати телевізійним режисером.

У Мюнхені...

(Закінчення зі стор. 1)

вався на зовнішньо-політичному відтинку, а в 1955 році, як президент АБН, підписав домовлення з Китайською антикомуністичною лігою в Тайпеї (на Фомозі) про співпрацю, в наслідок якої діяла там Місія від 1957-60 років. Відтоді він брав участь майже в усіх антикомуністичних конференціях тієї Ліґи, а також розвивав широку активність майже в усіх країнах західньої гемісфери. Як публіцист писав багато статтей про зовнішню політику в україномовній й іншій пресі та журналах, зустрічався з видатними політичними діячами, керівниками держав, також з президентом ЗСА Рональдом Реґеном і віцепрезидентом Джорджом Бушом.

Заупокійна Служба Божа буде відправлена в суботу, 12-го липня, о год. 10-ій рано в катедральному храмі УКЦ в Мюнхені, при 55 Шен вулиці. Похорони відбудуться того ж самого дня о год. 1-ій по полудні на цвинтарі Вальдфрідгоф у новій секції Льорето Пляц.

З ПЕНТАГОНУ ЗАЯВИЛИ, що ракета „Титан" 34 Д. вибухла через брак ізоляції всередині. Втрати від вибуху цієї ракети становлять 70 мільйонів дол. Генерал летунської фльоти в Каліфорнії Нейтен Линдзей сказав, що летунська фльота буде готова пустити в орбіту другу ракету „Титан" з новими удосконаленнями і кращими перебудовами.

ГОЛОВНИЙ ІНЖЕНЕР, який працює при розбудові нового міжпростірного корабля, який заступить „Челленджера", сказав, що уже працює над новим проєктом ракети, яку вставлятимуть на міжпростірний корабель. Нова ракета зможе встояти всяку небезпеку, сказавд інж. Джан Томас. Нову ракету будуватимуть так, щоб трагедія „Челленджера" не повторилася. Дж. Томас сказав, що ці ракети випробуватимуть чотири рази перед вставлянням в міжпростірні кораблі.

ВЕРХОВНИЙ СУДДЯ Воррен Бирґер з 26-ма іншими суддями рішили долю заарештованого судді Геррі Клерборна. Г. Клерборн був головним суддею в Неваді, який не платив податку. Г. Клеборна засуджено на два роки ув'язнення, під час якого він продовжуватиме отримувати свою платню в сумі 78,700 дол. Після закінчення строку ув'язнення будуть рішати чи Клерборн повинен повернутись на свою працю.

МІНІСТЕР СІЛЬСЬКОГО господарства Філіппін Рамон Мітра зустрівся з двома представниками комуністичної партії і після двогодинної розмови висловив надію, що дальші переговори будуть плідними і приведуть до припинення вогню між урядовою армією і комуністичною Новою народною армією. Зустріч Р. Мітри з представниками комуністів відбулася через два дні після того, як загін Нової народної армії влаштував засідку в 90 милях від Манілі і напав на загін урядових військ. В бою згинуло 13 вояків і шестеро були поранені. Комуністам вдалося вислизнути з місця бою до того, як прибула допомога урядової армії. На переговорах Мітра назвав цю битву „ізольованим інцидентом", давши зрозуміти, що його не можна розглядати як продовження попередньої політики комуністів.

Створено...

(Закінчення зі стор. 1)

ким зацікавлення усі присутні учасники віча. Ми, українці в діяспорі, можемо бути горді, що маємо таку людину як д-р Ворох на пості голови Центрального комітету Гарвардського Проєкту.

У дискусії над доповіддю брали участь отець-парох Лабінський, І. Кеніґ, О. Винник, Д. Ґеча, М. Довбуш та Дмитро Демедюк; деякі учасники віча критично висловлювались про дотеперішню видавничу діяльність УНІГУ. Доктор Ворох на всі питання подавав вичерпні і задовільні відповіді і подав, що дотепер появилось 18 монографій та багато брошурних видань. Про це все буде докладно подано в пресі. На запит о. Лабінського, скільки томів буде видано до 1988 року, д-р Ворох сказав, що три томи є готові до друку і Енциклопедія Християнства Руси-України в трьох довідниках, включаючи три історичні періоди (988-1648, 1648-1918 і 1918 по сьогодні). На все це потрібно тільки фінансів.

Після дискусії і запитів, до слова зголосився Богдан Робак, гімназійний колега проф. О. Пріцака; він подав короткий життєпис проф. Пріцака та кинув декілька цікавих думок і починів, які можна б легко зреалізувати, якщо б всі українці в діяспорі, — а їх нараховується приблизно три мільйони, — зрозуміли важливість фінансової бази для забезпечення майбутнього росту української спільноти.

На цьому закінчилась офіційна частина віча і відбулися вибори до комітету Гарвардського Проєкту на громади Ню Бранзвік і Менвіл. Дам'ян Ґеча запропонував обрати слідуючих осіб: Михайла Захарка, Тетяну Ріжко, інж. Ярослава Букачівського, В. Оріховського, інж. Д. Ґечу і Тамару Панькевич.

Запропоновану листу прийнято одноголосно. Місцевий комітет 1000-ліття Хрищення Руси - України Гарвардського Проєкту очолив інж. Д. Ґеча. Для виконання програми святкувань 1000-ліття Християнства в Україні вибрано діловий комітет на громаду Ню Бранзвік з таких осіб (в дужках подано, яку організацію вибраний член репрезентує): отець-парох Павло Лабінський — почесний голова; інж. Дмитро Демедюк (ТУІА) — голова; мґр Евгенія Цісик (Церковне Сестрицтво); Мирон Гатала (Церковний комітет); мґр Марія Цісик (СУА); Олександер Клецор (УКК); адв. Петро Ставничий (Пласт); інж. Ростислав Ратич (Пласт); інж. Володимир Гошко (Пластприят); Дмитро Хомут (Ліґа Української Католицької Молоді).

Також рішено, що організації, які ще не заступлені в Комітеті, можуть призначити своїх представників пізніше. На закінчення віча на заклик інж. Д. Ґечі майже усі учасники задеклярували на Гарвардський Проєкт поважні грошові суми, від 2,500 дол. починаючи, і на сотні долярів кінчаючи. Разом зібрано (або здекляровано) 12,200 дол.

АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАЛІЗНИЦІ Ню Джерзі Трензит заявила, що буде підвищена ціна квитків на поїздах і автобусах цієї ж компанії. Ціни квитків підійдуть на 10.7 відсотка. Це є перша підвишка цін квитків за останні три роки і вона ввійде в силу 20-го липня ц.р.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
ЛЮБОМИРА РИХТИЦЬКОГО (СТЕПАНА ЛЮБОМИРСЬКОГО)
будуть відправлені
СЛУЖБА БОЖА
в соборі свв. Володимира і Ольги в Чікаго, Ілл. в неділю, 13-го липня, 1986 року
та
СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в церкві Різдва Пречистої Діви Марії в Лос Анджелес, Кал., в середу, 16-го липня, 1986 року, о год. 8:00 ранку.

дружина ЗЕНА РИХТИЦЬКА
з родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 2-го липня 1986 р. відійшов у Вічність у Філядельфії, Па. заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий Чоловік, Тато, Брат і Дзядзьо

бл. п.
Д-р ПЕТРО ФЕДОРІВ

народжений 13-го червня 1899 р. в Ценеві, Долинського повіту в Україні. Бувший підхорунжий Української Галицької Армії, лікар в Кракові, Стрию і Філядельфії.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 4-го липня ц. р. в похоронному заведенні М. Насевичів.

ПОХОРОННІ ВІДПАВИ в суботу, 5-го липня в церкві Царя Христа, а опісля на цвинтар св. Марії у Факс Гейс.

Горем прибиті:

Дружина — ІВАННА
Син — Д-р ІГОР ФЕДОРІВ з дружиною МАРТОЮ і дітьми; МОТРЕЮ, МАРКІЯНОМ І ОЛЕСЕМ
Дочка — КСЕНЯ КОЖЕНЬОВСЬКА з мужем інж. БОГДАНОМ і дітьми; КАТРУСЕЮ, ЛУКОЮ, ПАВЛУСЕМ І МАТЕЄМ
Брати і Сестри в Україні з родинами.

Спільна імпреза 47-го і 120-го Відділів СУА в Рочестері

Управа 47-го Відділу плянує працю так, щоб бодай раз у році зорганізувати зустріч із громадянством міста Рочестеру і околиці. Цього року членки придумали „Весняний обід", який самі приготували і подали при співпраці наших наймолодших союзянок, членок 120-го Відділу.

Парох церкви св. Йосафата о. Пилип Бумбар поблагословив їжу. По обіді відзначено членок 47-го Відділу, які в останніх двох роках пішли на емеритуру. Голова контрольної комісії Ірина Шміґель вручила їм грамоти. Для Відділу кожна членка, що перестає працювати заробітково, є надією, що ще краще включиться в працю Відділу, якої завжди є багато. Дві членки 120-го Відділу, сестри Ліда і Зіна Джуси, чудово проспівали три пісні під власний акомпаньямент гітари і мандоліни. Відспіванням многоліття для нових емериток і всіх інших членок обох відділів та для гостей закінчено програму, якою проводили назміну голова 47-го Відділу Ірина Руснак і голова 120-го Відділу Дарія Ганушевська.

Надпрограмово до слова зголосилася Ірина Семанюк, яка прочитала фейлетон власного пера, присвятивши його емериткам, а зокрема своїй приятельці Іванні Мартинець. В імені емериток склала подяку Іванна Мартинець. Отець

Сидять (зліва): Катерина Щур, Марія Сипняк, Ірина Руснак (голова), Іванна Мартинець, Анна Скіць; стоять (зліва): Галина Несторович, Катерина Лялька, Анна Чорнобіль, Олена Тицька, Мирослава Приймак, Ірина Гафткович, Ірина Павлічко і Ольга Ганушевська.

Едвард Юнг молитвою закінчив цей товариский обід.

Особлива подяка належить союзянкам господарської референтури, які хоч самі були між відзначеними емеритками, приготували дуже смачний обід, а це — Галина Несторович, Катерина Щур, Анна Скіць, Марія Сипняк і Анна Сохоцька, Христина Дзюба та Евгенія Мосюк, які щиро допомагали. Також подяка новій емеритці Мирославі Приймак, що по-мистецьки прикрасила столи квітами.

Спеціяльна подяка голові і членкам 120-го Відділу за їх прихильність та щиру співпрацю.

47-ий Відділ ще раз в цьому році буде мати нагоду запросити українське громадянство цим разом — на гостинний виступ Зіновія і Анни Маринців з Чикаґо, який попередить обід. Ця імпреза відбудеться в неділю, 28-го вересня ц.р.

І. Р.

Бортнянський в Йорктоні і Ріджайні

Мешканці Йорктону і Ріджайни в провінції Саскачеван, Канада, мали надзвичайну нагоду познайомитися з проєктом видання на платівки 35 хорових духовних концертів нашого славного композитора Дмитра Бортнянського. Багато вже писалося у пресі про підготову та про хід праці над цими записами. Тепер українська громада має можливість почути уривки з тих перших 18 концертів, які маєстро Володимир Колесник і Ювілейний хор уже записали.

У Йорктоні прослуховування уривків з „мастер-тейп" зорганізував Василь Ґриґорій. Прослуховування відбулося в суботу ввечорі, 24-го травня, в просторій авдиторії української православної церкви св. Преображення. На прослуховування зібралися не тільки поселенці Йорктону та околиць, а також гості з різних сторін Західньої Канади, які прибули на конференцію Об'єднання Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців.

Вступ до прослуховування зробив Богдан Конвей з Едмонтону. Він—екзекутивний віцепрезидент Фундації Тисячоліття Хрищення України, яка несе фінансову відповідальність за проєкт, розповів присутнім про працю Фундації та її статут в українській громаді. Тоді він представив Юрія Каліщука, директора проєкту, який приїхав з Торонто з уривками духовних концертів. Після короткого слова про проєкт, як засіб відзначення Великого Тисячоліття, творчість композитора і укомплектування Ювілейного хору, Ю. Каліщук дав знак влучити апаратуру. Авдиторія заповнилася могутнім сьомим концертом—„Прийдіте возрадуємося Господеві...". Ціла програма складалася з дев'ятьох уривків—повних концертів і частин.

Вибрані уривки показали різноманітність майстерности композитора і творчі можливості Ювілейного хору. Перед кожним уривком читався текст концерту і склад солістів. Під час гри уривків висвітлювалися прозірки з Бортнянського, з екстер'єрів та інтер'єрів великих катедр в Україні, і з „Концерту духовної музики", який був виконаний в Рой Томсон Голл в Торонто 28-го липня 1985 року. На цьому ж концерті Ювілейний хор вперше в історії дав живе виконання перших 18 духовних концертів Бортнянського.

Після прослуховування Матвей Рябко, голова місцевого відділу Українських Професіоналістів і Підприємців, закликав присутніх матеріяльно підтримати і сприяти завершенню „Проєкту—Концерти Дмитра Бортнянського". Заключне слово мав Василь Ґриґорій, який подякував своїм помічникам і запросив присутніх на каву і печиво.

Наступного дня в неділю ввечорі, 25-го травня, прослуховування повторилося у приміщенні УНО в Ріджайні. Філія Фундації Тисячоліття Хри щення України, очолена доктором Антонієм Гарасєм і Олександром Обаряником, організувала прослуховування. Ярослав Лозовчук, член організаційного комітету, мав вступне і кінцеве слово. Він теж закликав присутніх підтримувати проєкт, який має представити музичні скарби Дмитра Бортнянського перед чужинецьким світом.

Це були третій і четвертий вечір прослуховування уривків з „мастер-тейп" після Едмонтону і Чикаґо. Фундація стаpатиметься, щоб кожна бажаюча українська громада мала нагоду познайомитися з музичною творчістю Дмитра Бортнянського та з проєктом видання на платівки 35 духовних концертів.

Юрій Каліщук

Представниця ЗУАДК у Ню Йорку

Читаю у „Свободі" зворушливий спогад нашої примадонни Марії Сокол-Рудницької про Анну Курило, про її надзвичайну ласкавість і відданість, найкращі прикмети, що характеризують повну людину, та й зразу постає перед очима постать отієї надзвичайної жінки-трудівниці.

Анну Курило пізнав я вже після приїзду до Америки в 1949 році, коли вона репрезентувала в порті в Ню Йорку нашу українську переселенчу агенцію—Злучений Український Американський Допомоговий Комітет. Це правда, не початок відданої громадської праці цієї скромної і тихої працівниці, але чи не найважливіший період в її трудолюбному житті

Хто не пам'ятає за столом, де приміщувались представництва переселенчих агенцій, гарного погідного обличчя, що з-під корони сивого волосся приємним поглядом зустрічало кожного нового прибулого, щоб привітати його від української громади на цій новій благословенній землі і подати йому першу допомогу в перших непевних кроках на новому поселенні.

Гарно одягнена, спокійна і терпелива, готова вислухати, порадити і допомогти, Анна Курило незмінно виходила до кожного корабля а їх для перевозу так званих Ді-Пі було аж понад три сотні, брала під свою опіку новоприбулих поселенців, а їм треба було і вияснити все і подати інформації, і нагодувати, і віднайти адресу спонзора, якщо такий був, або віддати Централі ЗУАД Комітету для дальшого поселення, закупити квитки на потяг і доставити до потягу, полагодивши потрібні телефони.

Можна було тільки подивляти цю незвичайну жінку, як вона опановано і ділово, а при тому з такою ласкавістю і приязню вміла провести всі ці формальности, що на кожному кроці створювали непередбачені труднощі.

Здається, між усіми працівниками-добровольцями, яких мав Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, а така установа Суспільної Служби, як ЗУАДК, всю діяльність спирає головно на добровільній праці суспільних працівників, Анна Курило була зразком.

Ця добровольча діяльність у секторі Суспільної Служби для допомоги українським скитальцям почалась в українській громаді в Ню Йорку і її започаткували жінки, передусім членки Союзу Українок Америки. Вже на Конґресі українців у Філядельфії 22 січня 1940 року був створений Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, що поставив був собі завдання принести допомогу знищеній війною Україні. Та в той час виявилось, що найбільшої допомоги потребують оті виселені та вигнані з рідної землі українські скитальці, які опинились на терені Німеччини. Для них потрібна була негайна поміч у формі ліків, харчів і одежі. Найкраще цю потребу відчуло і зрозуміло українське жіноцтво, й ось в липні 1945 року створено в Ню Йорку Жіночу Секцію ЗУАДКомітету, що її очолили такі діяльні жінки як Іванна Бенцаль, Степанія Галичин, Катерина Пелешок, Марія Сталена (Душник), Ева Ликтей, Марія Близнак й інші. Була між тими першими добровольцями і вдова по священику Анна Курило. Почалась велика збірка одежі і харчів. Доки ЗУАДК дістав свій власний магазин, всі зібрані речі були складені в церковних залях парафії св. Юра і св. Володимира, де їх опаковували саме ці жінки-добровольці і висилали в Европу. Вже в перших початках було вислано понад тисячу балів з одежею, сто скринь взуття та й інші посилки, в цьому і посилки з ліками. Жіноча Секція ЗУАДК покривала всі видатки, зв'язані з висилкою допомоги з прибутків від імпрез, які влаштовувала в Ню Йорку. Одна з таких імпрез було відзначання Дня Матері 12-го травня 1946 року, що принесло прибутку понад дві тисячі долярів—на той час це була велика сума.

Жіноча Секція ЗУАДК взяла на себе завдання зустрічати новоприбуваючих поселенців у порті Ню Йорку, куди в більшості прибували кораблі з новими іміґрантами. Згодом функції Жіночої Секції перебрав Переселенчий Осередок ЗУАДК в Ню Йорку, що став офіційним представництвом цієї нашої переселенчої установи, визнаної офіційно урядом ЗСА. Про працю цього осередку читаємо у „Свободі" з 11-го грудня 1963 таке: „Праця Переселенчого Осередку в Ню Йорку спиралася на чотирьох жінках: Анні Курило, Катрі Пелешок, Іванні Бенцаль і Марії Демидчук. Почалася вона від ходження до порту з рамени Українського Католицького Комітету на припоручення отця Антона Лотовича, декана з Бруклину, щоб зустрічати наших скитальців".

Та хвиля еміграції зростала, коли був ухвалений закон про переселення так званих Ді-Пі. Тож у 1948 році на пропозицію голови ЗУАДК був створений у Ню Йорку Переселенчий Осередок ЗУАДК в такому складі: Марія Демидчук—голова, о. ігумен О. Засійбіда—містоголова, Анна Курило—екзекутивна секретарка, і Катерина Пелешок—касир. Вже в січні 1949 року прибув до порту в Бостоні корабель, на якому приїхали українці з афідавітами, виданими нашою переселенчою установою—ЗУАДКомітетом. Пані з Переселенчого Осередку мусіли прибути до Бостону і там вітати перший більший транспорт українських поселенців. Головну працю виконувала Анна Курило, яка мусіла підготовити документи для новоприбулих—адреси спонзорів, квитки на залізниці й інші адміністраційні справи.

Існування переселенчого стола в порті Ню Йорку з великим написом ЗУАДК—це була і демонстрація, і доказ зорганізованої праці української громади. Тут головна заслуга українського жіноцтва, а перш за все, відданої працівниці Анни Курило, яка довгими роками виконувала цю важливу і нелегку, але почесну функцію, репрезентуючи в порті Ню Йорк українську переселенчу установу. Згодом, коли наші іміґранти почали прибувати і літаками, цю функцію довелось їй виконувати і на летовищах. Нашим новим поселенцям не треба пригадувати, скільки праці вимагала оця репрезентація. Згодом, коли хвиля переселення зросла, ЗУАДК мусів відкрити канцелярію в Ню Йорку, й її очолила Анна Курило. В архівах ЗУАДК є документи, які вказують на те, яку пильну і ділову працю провела Анна Курило для переселення. Її звіти, її розрахунки всі написані на машинці з діловою точністю.

Про працю Анни Курило найкраще говорять спогади тих, які користали з її допомоги. Завжди погідна, опанована, готова вислухати кожного, вона була душею оцієї суспільної допомоги, що її охоплює Суспільна Служба, що втішається в нашій країні великою увагою. З моєї довгої співпраці з ЗУАДК, що тривала три десятки років, я пам'ятаю дві такі віддані особи, які відповідали найкраще вимогам праці в Суспільній Службі, і цю свою працю найкраще виконали в нашій українській допомоговій установі—ЗУАДКомітетові, а це Анна Курило на становищі керівника переселенчої станиці в Ню Йорку і Михайло Рудко—довголітній директор Европейського Представництва ЗУАДК. Такі постаті самі своєю працею говорять про нашу установу і її значення в той час великої допомогової акції. Анна Курило ніколи не посягала на якийсь номінаційний пост у Президії нашої установи, вона виконувала свою працю, як справжній доброволець, який розуміє завдання Суспільної Служби і не старається використати цю свою працю для приватних амбіцій. На жаль послідовників Анни Курило немає.

Згадуючи Анну Курило, яка своє довге життя зуміла віддати праці для ближнього, я бажаю підкреслити оцю скромну і віддану працю тихої суспільної працівниці та й побажати, щоб пам'ять про Анну Курило, про її віддану добровольчу працю ніколи не затерлась і щоб на її прикладі зростали нові суспільні кадри нашої української Суспільної Служби.

Остап Тарнавський

Коли...

(Закінчення зі стор. 2)

тимуть рідну українську мову для обміну думками й враженнями поміж собою. Українська мова тільки шляхом інтенсивного читання книжок стане повноправною мовою спілкування поміж молодими українцями, нарівні з ужитком тих мов, які панують в країнах нашого розсіяння у світі.

Літній час найкращий, щоб таке читання розпочати. Літній час найкращий, щоб таке читання продовжувати, якщо ця практика вже розпочалася.

Плекаймо рідну мову на поселеннях! Учім наших дітей брати радо в руки українську книжку завжди, і шукати її щодня. Навчімо наших дітей вголос читати українську поезію, щоб запало в серця молоденькі золоте її зерно.

Параскевія Орлянська,

Ню Йорк

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
13-го ЛИПНЯ 1986 Р.

Рочестер, Н. Й. — Піврічні збори Т-ва Запорожська Січ Відд. 367, відбудуться в неділю, 13-го липня 1986 р., в год. 1:30 по полудні в долішній залі школи св. Йосафата. Просимо членів до участи. Дуже важливі справи і роздача дивіденди

П. Дзюба, голова
П. Стадник, касир
В. Попович, секретар